

PAAIŠKINIMAI DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJOS VIDAUS AUDITO SKYRIAUS 2019 M. KOVO 22 D. PAŽYMOJE NR. VA-6 „ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJOS IR JAI PAVALDŽIŲ 17 INSTITUCIJŲ GALIMOS KORUPCIJOS TIKIMYBĖS VIEŠUOSIUOSE PIRKIMUOSE VIDAUS AUDITAS“ PATEIKIAMŲ PASTEBĖJIMŲ AR REKOMENDACIJŲ VALSTYBINIAM STUDIJŲ FONDUI

Pastebėjimas/rekomendacija Audito pažymoje	Įgyvendinimo būklė	Valstybinio studijų fondo (VSF) paaiškinimas/atsiliepimas
<p><i>Papildomas apmokėjimas už tiesioginių funkcijų vykdymą.</i> Susisiekimio ministerijos atlikto vidaus audito metu nustatyta, kad per 2016–2018 m. papildomai už darbą su viešaisiais pirkimais apmokėta 10 institucijų darbuotojams: < VSF (3 darbuotojams 10–20%).></p> <p>Susisiekimio ministerijos atlikto vidaus audito metu abejonių sukėlė priedų, priemonių ir vienkartinį išmokų skyrimo pagrindimas už tiesioginių darbuotojų funkcijų vykdymą arba už papildomus darbus, kuriuos jie vykdė daugiau nei vienerius metus ir įgavo nuolatinį pobūdį pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 26 str. 1 d. 1 p. ir 2 p. (<i>Pažymos 5 psl.</i>)</p>	<p>Įgyvendinta</p>	<p>Nesutinkame su šia audito išvada. Pažymime, kad priemokos VSF darbuotojams buvo skirtos pagrįstai. Viešųjų pirkimų vykdymas nebuvo įrašytas į nurodytų darbuotojų pareigybių aprašymus. Priemokos buvo skirtos 2 darbuotojams (ne 3, kaip nurodyta audito pažymoje).</p> <p>Darbuotojų už priemokas vykdytos papildomos funkcijos nebuvo įgavusios nuolatinio pobūdžio. 2017 m. vasario mėnesį atsilaisvino VSF viešųjų pirkimų specialisto pareigybė ir <u>priemokos darbuotojams buvo skirtos už šio darbuotojo pareigybės aprašyme nurodytų funkcijų vykdymą, iki į pareigas bus priimtas valstybės tarnautojas.</u> Kadangi buvo vykdomos į atsilaisvintos pareigybės aprašymą įrašytos funkcijos ir siekta į šias pareigas priimti valstybės tarnautoją, minėtiems darbuotojams laikinai paskirtos funkcijos negalėjo įgauti nuolatinio pobūdžio.</p> <p><u>Darbuotojams paskirtos papildomos užduotys nebuvo vykdomos nepertraukiamai ilgiau nei vienerius metus, kaip nurodyta audito išvadoje.</u> Vienam iš darbuotojų priemoka mokėta 2 kartus: 1 mėn. nuo jos paskyrimo ir 2 mėn. nuo jos pakyrimo. Kitam iš darbuotojų priemoka mokėta 4 kartus: 4 mėn. nuo jos paskyrimo, 6 mėn. nuo jos paskyrimo, 2,5 mėn. nuo jos paskyrimo ir 6 mėn. nuo jos paskyrimo. Šiuos laikotarpius patvirtinantys dokumentai buvo pateikti auditoriams. Valstybės tarnybos departamento rekomendacijose dėl priemonių skyrimo valstybės tarnautojams nurodyta, kad vertinant, ar vykdomos užduotys įgavo nuolatinį pobūdį, atsižvelgiama į nepertraukiamai vykdytas užduotis. Jei užduotys buvo vykdomos su pertrauka (kaip mūsų nurodytais atvejais), <u>užduočių vykdymo laikotarpiai nėra sumuojami.</u></p> <p>Nuo 2019 m. sausio mėnesio į viešųjų pirkimų specialisto pareigas buvo priimtas ir savo tiesiogines funkcijas vykdo karjeros valstybės tarnautojas. Už viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą priemokos darbuotojams nėra mokamos.</p>
<p><i>Konsultacijų sutartys.</i> ESFA ir VSF 2016–2018 m. pirkė verslo informacijos valdymo ir kitos informacinės sistemos konsultavimo paslaugas iš UAB „Ecotour“ (Labbis bei susijusių programinių modulių konsultacinės paslaugas). VSF su UAB „Ecotour“ pasirašė dvi konsultavimo paslaugų</p>	<p>Įgyvendinta</p>	<p>Audito išvadoje nurodyta, kad UAB „Ecotour“ pateiktose sąskaitose faktūrose 2017 m. įkainis už papildomas konsultacijas dėl įrangos naudojimo užsakovo darbo vietoje už 1 val. sudarė 60,50 Eur (su PVM) nors 2016-12-16 sutarties priede šios paslaugos įkainis 61,50 Eur (su PVM) Tokiu būdu, vykdyta netinkama sutarčių kontrolė. Pažymime, kad 2016 m. gruodžio 2 d. tiekėjo pasiūlyme (1 priedas) nurodytas valandinis įkainis 60,50 Eur su PVM (pasiūlymas buvo pateiktas auditoriams). Toks pat įkainis taikytas visą minėtos sutarties vykdymo laikotarpį. Manytina, kad rengiant sutarties priedą, buvo padaryta korektūros klaida ir dėl jos nurodytas vienu euru didesnis įkainis (61,50 Eur su PVM).</p>

sutartis: 2016-12-16 Nr. U6-32 ir 2017-12-18 Nr. U6-28 (kiekvienos vertė po 8 000 Eur). Tačiau 2017 m. suteiktų paslaugų vertė (10 525,11 Eur) viršija 24% numatytą vertę. UAB „Ecotour“ pateiktose sąskaitose faktūrose 2017 m. įkainis už papildomas konsultacijas dėl įrangos naudojimo užsakovo darbo vietoje už 1 val. sudarė 60,50 Eur (su PVM) nors 2016-12-16 sutarties priede šios paslaugos įkainis 61,50 Eur (su PVM). Tokiu būdu, vykdyta netinkama sutarčių kontrolė. 2017 m. pasitaikė atvejis, kai paslaugų perdavimo ir priėmimo akte nurodoma, kad per vieną dieną buvo suteiktos 50 val. trukmės paslaugos. Dalis suteiktų papildomų paslaugų nurodytų 2017-12-12 Paslaugų perdavimo ir priėmimo akte Nr. U1-17-121 („Automatinių parametrų skolų apskaitos funkcijų, bankinių pavedimų formavimo į elektroninę bankininkystę parengimas ir bandymai“ – 1 vnt., kaina 2 181,91 Eur be PVM (kaina – 2 640,11 Eur su PVM)) nebuvo numatyta sutartyje. Šios paslaugos įsigytos neatlikus viešųjų pirkimų procedūrų ir pagal savo turinį nelaikytini konsultacija. Suteiktos paslaugos, kurių vidaus audito metu negalėjome įvertinti (ar tai aptarnavimo, ar programavimo darbai), galimai yra intervencija į informacinę sistemą „Labbis“, todėl yra rizika, kad siekiant atnaujinti turimą programinę įrangą, gali paaiškėti, kad dėl kitos organizacijos atliktų neteisėtų veiksmų reikės pirkti naują informacinę sistemą. (Pažymos 38-39 psl.)

Sutarties galiojimo laikotarpiu taikytas tiekėjo pasiūlyme nurodytas įkainis, todėl nelaikytina, kad sutarties kontrolė nebuvo vykdoma tinkamai.

Audito išvadoje nurodyta, kad 2017 m. pasitaikė atvejis, kai paslaugų perdavimo ir priėmimo akte nurodoma, kad per vieną dieną buvo suteiktos 50 val. trukmės paslaugos. Manome, kad tokia išvada yra nepagrįsta. Paslaugų priėmimo-perdavimo akte (2 priedas) nebuvo nurodyta, kad paslaugos buvo suteiktos per vieną dieną, jame nurodyta tik suteiktų paslaugų priėmimo data (2017-06-21), todėl minėta išvada yra nepagrįsta. Atsižvelgiant į auditoriams pateiktus dokumentus, matyti, kad sąskaita išrašyta už per 2017 m. birželio mėnesį suteiktas paslaugas. **Per 21 mėnesio dieną (iki priėmimo-perdavimo akto pasirašymo) suteikiamas 50 valandų skaičius iprastoje tiekėjo ir VSF bendradarbiavimo praktikoje laikytinas pagrįstu.**

Audito išvadoje nurodyta, kad paslaugos, kurių vidaus audito metu negalėjome įvertinti (ar tai aptarnavimo, ar programavimo darbai), galimai yra intervencija į informacinę sistemą „Labbis“, todėl yra rizika, kad siekiant atnaujinti turimą programinę įrangą, gali paaiškėti, kad dėl kitos organizacijos atliktų neteisėtų veiksmų reikės pirkti naują informacinę sistemą. Atkreipiame dėmesį, kad pagal sudarytas sutartis buvo perkamos konsultacijos, taip pat parametrizavimo darbai. **VSF ir UAB „Ecotour“ sudarytose paslaugų sutartyse (3 priedas) (1.1 papunktis) yra nurodyta, kad Užsakovo (VSF) programinė įranga ir duomenys priklauso Užsakovui (VSF). Vykdytojo (UAB „Ecotour“) veiksmai su informacinių sistemų programiniais įrankiais ir jų programiniu kodu neatliekami.**

Taigi, UAB „Ecotour“ teisė atlikti veiksmus su informacinės sistemos programiniais įrankiais ir jų programiniu kodu sutartyje nebuvo numatyta, tokiu būdu VSF siekė apsaugoti, kad nebūtų atlikti neteisėti veiksmai ir atlikti programiniai pakeitimai VSF priklausančioje programinėje įrangoje. VSF pažymi, kad neatlikus tolesnio programinės įrangos tyrimo ir neįrodžius sutarties pažeidimų, VSF sudarytos paslaugų sutartys su UAB „Ecotour“ savaime negali būti laikomos neteisėtomis. VSF pasirinko įstatymuose nustatytus pirkimo būdus, vykdė tiekėjo apklausas, vertino pateiktus pasiūlymus, rengė, pasirašė ir pavišino sudarytas sutartis, taigi atliko visas būtinas viešojo pirkimo procedūras.

Audito išvadoje pažymėta, kad 2017-12-12 Paslaugų perdavimo ir priėmimo akte Nr. U1-17-121 („Automatinių parametrų skolų apskaitos funkcijų, bankinių pavedimų formavimo į elektroninę bankininkystę parengimas ir bandymai“ – 1 vnt., kaina 2 181,91 Eur be PVM (kaina – 2 640,11 Eur su PVM)) nebuvo numatyti sutartyje ir laikytina, kad šios paslaugos įsigytos nevykdžius viešųjų pirkimų procedūrų, tačiau nurodytų paslaugų vertė įskaičiuota į 2016 m. sutarties vertę bei konstatuota, kad ši vertė viršyta. Iš auditorių apskaičiuotos faktiškai suteiktų paslaugų vertės (10 525,11 Eur) atėmus nurodytų paslaugų vertę (2 640,11 Eur), **gaunama bendra pagal 2016 m. sutartį įsigytų paslaugų suma (7 885 Eur su PVM), kuri neviršija sutarties vertės (8000 Eur).** Darytina išvada, kad audito išvadoje nurodyta neteisinga bendra pagal 2016 m. paslaugų sutartį suteiktų paslaugų vertė, todėl nepagrįstai konstatuota, kad VSF nevykdė sutarties kontrolės.

		<p>Perkant Automatinių parametru skolų apskaitos funkcijų, bankinių pavedimų formavimo ir elektroninę bankininkystę parengimo ir bandymų paslaugas, apklausa buvo atlikta žodžiu. Tiekėjo pasiūlyta kaina neviršijo 3000 Eur be PVM, todėl rašytinė sutartis nebuvo sudaryta. VSF pripažįsta, kad per klaidą laiku neparengė tiekėjo apklausos pažymos, todėl auditoriams nebuvo pateikti šio pirkimo informacinį patvirtinantys dokumentai.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu visos su UAB „Ecotour“ sudarytos sutartys yra pasibaigusios.</p> <p><u>Ateityje VSF atsižvelgs į auditorių pastebėjimus ir pirkdamas konsultavimo paslaugas nurodytos informacinės sistemos naudojimo klausimais, atliks išsamesnę šias paslaugas galinčių teikti tiekėjų rinkos analizę, nustatys tiekėjams atitinkamus kvalifikacijos reikalavimus, pasirinks pirkimo būdus, užtikrinančius didesnę tiekėjų konkurenciją.</u></p>
<p><i>Veiklos procesai ir jų optimizavimo galimybės</i></p> <p>SAC patikėjimo teise valdo perteklinį patalpų plotą (visas valdomas plotas 6 145,68 m²) Goštauto g. 12, Vilniuje, kurio nenaudoja ir pagal nuomos ar panaudos sutartis perdavęs kitiems ūkio subjektams. <...> Patalpos šio pastato 2 aukšte VSF valdo patikėjimo teise (336,16 m²) ir pagal panaudos sutartį (113,90 m² ir 60,60 m²). (Pažymos 44 psl.)</p>	<p>Igyvendinta</p>	<p>VSF patikėjimo teise ir pagal panaudos sutartį valdytos patalpos 2018 m. lapkričio 15 d. priėmimo-perdavimo aktu Nr. A6-712(15.35-21) (4 priedas) buvo perduotos valdyti VĮ „Turto bankas“ centralizuotai. <u>VSF patalpomis naudojasi pagal su VĮ „Turto bankas“ sudaryta Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojų patikėjimo teise perduoto administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto panaudos sutartį</u> (2018 m. lapkričio 16 d. Nr. (12.49.24)S5-365/U6-18). Visos su turimų patalpų priežiūra susijusias išlaidas apskaičiuoja VĮ „Turto bankas“.</p>
<p><i>Kiti pažeidimai ir vidaus kontrolės trūkumai.</i> VSF nustatytas atvejis, kai faktiškai atlikta daugiau paslaugų nei numatyta sutartį: numatyta 2016-10-14 sutarties su VšĮ „Tyrimų ir mokymo centras“ Nr. ES10-3 vertė 10 582,10 Eur su PVM, paslaugų įsigyta už 14 750,00 Eur su PVM. Netinkamai vykdyta sutarties kontrolė. (Pažymos 44 psl.)</p>	<p>Igyvendinimas nereikalingas</p>	<p>Audito pažymoje pateikiami klaidingi duomenys ir išvada. <u>VSF 2016-10-14 sutarties su VšĮ „Tyrimų ir mokymo centras“ Nr. ES10-3 (5 priedas) 4.1 papunktyje nurodyta sutarties vertė 14 750,00 Eur su PVM, paslaugų įsigyta už sutartyje nurodytą vertę - 14 750,00 Eur su PVM.</u> Sutarties kontrolė vykdyta tinkamai. Papildomai paaiškiname, kad vykdant pirkimą preliminari nustatyta pirkimo vertė buvo 10 582,10 Eur. Pirkime buvo gautas pasiūlymas, kurio vertė 14 750,00 Eur. Vadovaujantis pirkimo vykdymo metu galiojusiu Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu bei jo taikymo praktika, perkančioji organizacija neprivalėjo atmesti pasiūlymo vien tuo pagrindu, jog pasiūlyta didesnė nei planuota kaina. Vykdam aptariamą pirkimą, buvo nustatyta, kad pasiūlyta kaina, nors ir didesnė nei planuota, buvo priimtina perkančiajai organizacijai, dėl to pasiūlymas nebuvo atmestas ir pripažintas laimėjusiu. 2018-05-11 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas suformavo precedentą, kuris suponuoja perkančiosios organizacijos pareigą visais atvejais atmesti tiekėjo pasiūlymą, jei pasiūlyta kaina viršija pirkimui planuotą sumą, <u>tačiau atkreipiame dėmesį, kad minėtas teismo sprendimas priimtas praėjus daugiau nei metams po sutarties sudarymo.</u></p>

<p><i>Susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus išvados</i></p> <p>VSF vidaus kontrolės sistema viešųjų pirkimų srityje vertinama silpnai dėl nepagrįstai skirtų priemonių už funkcijų vykdymą ar nuolatinį pobūdį įgavusių darbų, neteisėtų konsultavimo sutarčių pasirašymo, papildomų paslaugų įsigijimo neatlikus viešųjų pirkimų procedūrų, pirkimų nepagrįsto skaidymo dėl skubos, netinkamos sutarčių vykdymo ir sąskaitose pateikiamos informacijos kontrolės, paslaugų suteikimo per neįprastai trumpą laiką, nevykdytos dalyvių registracijos ir nevertintos suteiktų mokymo paslaugų kokybės. (<i>Pažymos 49-50 psl.</i>)</p>	<p>Įgyvendinta</p>	<p>Susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus išvada nėra visiškai objektyvi ir pilnai pagrįsta, nes dalis išvadoje pateiktųjų teiginių apie VSF (pvz. pirkimų nepagrįsto skaidymo dėl skubos ar nevykdytos dalyvių registracijos, nevertintos suteiktų mokymo paslaugų kokybės) nėra aprašyti ar kitaip pagrįsti audito pažymoje.</p> <p>Pažymėtina, kad <u>VSF organizuojant aukštųjų mokyklų darbuotojų mokymus, dalyvių sąrašai yra sudaromi iš anksto, į mokymus atvykę dalyviai yra registruojami, mokymų kokybės kontrolė yra vykdoma nuolat.</u> Šioms funkcijoms vykdyti, įgyvendinant ES lėšomis finansuojamą projektą „Studijų prieinamumo didinimas“, yra nustatyta atskira pareigybė. Vadovaujantis 2016-10-14 Aukštųjų mokyklų darbuotojų mokymų paslaugos pirkimo sutarties Nr. ES10-3 (5 priedas) 1 priedo (Techninė specifikacija) 4.4 papunkčiu (sutartis buvo pateikta auditoriams), mokymų dalyviai po kiekvienų mokymų pildo mokymų vertinimo anketas, kurios yra analizuojamos, nurodyti trūkumai fiksuojami, paslaugą teikiantis tiekėjas yra apie juos informuojamas, trūkumai, kurie gali būti taisomi nedelsiant, yra ištaisomi, taip pat į nustatytus trūkumus atsižvelgiama rengiantis naujiems mokymų pirkimams, daromi pakeitimai pirkimo sąlygose, mokymuose visada dalyvauja bent vienas VSF darbuotojas, kuris vietoje kontroliuoja, kaip paslaugos teikėjas užtikrina sutartyje numatytų paslaugų kokybišką teikimą.</p> <p><u>VSF atsižvelgs į audito pažymoje pateiktas rekomendacijas bei planuoja ateityje ir toliau stiprinti vidaus kontrolės sistemą viešųjų pirkimų bei viešųjų ir privačių interesų derinimo deklaravimo srityse.</u></p>